

amnesty

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NOVEMBER 2021

**“HVIS MIN
MOR BLIVER
SENDT TILBAGE,
FRYGTER JEG,
AT HUN MISTER
LIVET PÅ
GRUND AF MIG”**

**TEMA:
SYRIEN
ER IKKE
SIKKERT**

> LEDER

MINISTERENS GRÆNSER

Danmark har fået en integrations- og udlændingeminister, som glæder sig over, at Europas grænser bliver stadigt mere militariserede for at holde flygtninge og migranter ude. En minister, som lovpriser, at Litauen nu bruger pigtråd importeret fra Danmark mod flygtninge, selvom det er potentielt lemlæstende. En minister, som med fast stemme fortæller danskerne, at de skal vide, hvad der foregår på den græsk-tyrsk grænse.

Ironisk nok forfalder ministeren selv til abstrakt billedsprog, når denne virkelighed skal beskrives:

Vi skal ikke sidde på afstand og ”holde os for næsen”, mens andre gør det nødvendige arbejde for os. Asyl skal søges via ”hoveddøren” og ikke gennem ”vinduet” eller ”kælderen”. Vi kan ikke forvente en ”flink mand, som vinker” mennesker ind over EU’s grænse.

Tillad mig at skære igennem billedsproget og berette, hvad vi konkret i Amnesty de seneste år har kunnet dokumentere om den virkelighed, som ministeren selv ønsker, at danskerne skal kende til:

Grækenlands grænsepolitik imod Tyrkiet består i dag af voldelige og livsfarlige såkaldte push-backs. Mænd, kvinder og børn på flugt får ikke længere mulighed for at søge asyl, men mødes i stedet med tæsk, skud og ydmygelser. I Kroatien har mænd i uniformer og elefant-huer pågrebet og gennemtæsket flygtninge, før de overdrog dem til officielle grænsevagter, som tvang dem tilbage over grænsen til Bosnien-Hercegovina. Ved afslutningen af dette medlemsblad var efter alt at dømme flere tusinde mennesker fra lande som Afghanistan, Syrien og Irak fanget imellem den polske og belarussiske grænse, efter at polske grænsevagter nægtede dem adgang til Polen og fysisk tvang

dem tilbage i strid med international lov. Uden adgang til mad, vand og lægehjælp har flere af dem mistet livet, imens de polske myndigheder nægter humanitære organisationer og repræsentanter fra Amnesty adgang til området.

Danskerne skal vide, hvad deres ”skattekroner går til”, siger ministeren. Danmark skal sige tak til dem, som gør det nødvendige.

I Amnesty kunne vi ikke være mere uenige, og vi har en række modforslag til ministeren: I stedet for at eksportere pigtråd og støtte grove overgreb mod sårbare mennesker, burde Danmark stille krav til sine europæiske samarbejdspartnere om at respektere retten til at søge asyl. I stedet for at takke sin græske ministerkollega, som Mattias Tesfaye for nylig gjorde det i København, burde han lytte til de mange danskere, som i disse måneder har engageret sig for at beskytte mennesker på flugt.

De har arrangeret demonstrationer for en human flygtningepolitik. De har indsamlet underskrifter til borgerforslag og støttet Amnestys aktioner, skrevet læserbreve og er gået til vælgermøder under kommunalvalget for at minde om, at flygtninge har ret til sikkerhed. De har støttet vores opråb i Amnesty om, at vores skattekroner ikke skal gå til overgreb mod flygtninge på EU’s ydre grænse, så vi i denne tid kan fylde offentligheden med plakater med det vigtige budskab.

Grænser er et grundvilkår, og det er i bund og grund også princippet bag menneskerettighederne: At der er en nedre grænse for, hvordan magtfulde stater kan behandle det enkelte menneske. Den grænse overskrider vi, når retten til at søge asyl bevidst undergraves i Europa, og de ansvarlige politikere normaliserer brutale overgreb mod flygtninge med opportunt billedsprog. ❧

”

I stedet for at eksportere pigtråd og støtte grove overgreb mod sårbare mennesker, burde Danmark stille krav til sine europæiske partnere om at respektere retten til at søge asyl.

Dan Hindsgaul
Konstitueret generalsekretær i Amnesty danske afdeling

MEDLEMSBLAD FOR
DANSK AFDELING AF
AMNESTY INTERNATIONAL

Redaktør:
Bjarke Windahl
Pedersen
Ansvarshavende:
Dan Hindsgaul
Redaktion:
Nora Rahbek Kanafani,
John Nielsen, Malene
Haakansson, Anne
Trolldoft Hjorth
Kontakt:
medlemsblad@
amnesty.dk
Korrektur:
Mogens Bähncke
Design og produktion:
vahl+nikolaisen
Forside: Martin Thaulow
Oplag: 67.348
Abonnementspris:
200 kr. pr. år
ISSN: 0906-4184
Udkommer næste gang: 8.marts. 2022

(deadline for indhold:
2.februar 2022)
Artikler, der er under-
skrevet med navn, kan
indeholde synspunkter,
der ikke nødvendigvis
reflekterer Amnesty
Internationals holdning.
Eftertryk med kilde-
angivelse er kun tilladt
efter forudgående aftale
med redaktionen.

Amnesty International
Gammeltoftvej 8,
4. og 5.sal,
1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk

24

10

> TEMA: SYRIEN ER IKKE SIKKERT

"Bliver jeg taget i det sekund, jeg lander i Syrien og siger mit navn?" Nadia Doumani er en af de syrere, som Danmark ikke længere vil beskytte.

28

”

Den dag brød jeg en mur af angst ned

22

18

> INDHOLD

04 Nyheder

08 Med egne ord

Krigen i Syrien fratog Muhammad Najems hans barndom. Nu kæmper han for børns rettigheder

10 Tema: Syrien er ikke sikkert

Syrere lever i uvished og frygt, efter Danmark er begyndt at inddrage opholdstilladelser

18 Stolthed og fordom

LGBTI+personer om rettigheder, fordomme og vigtigheden af verdensbegivenheden World Pride

22 I clinch med den simple fortælling

Journalist Nagieb Khaja om at interviewe Taliban

24 Diktaturernes foretrukne cybervåben

Menneskerettighedsforkæmpere verden over angribes med overvågningsvåbnet Pegasus

28 Palæstinas yngste journalist

Siden hun var syv, har Janna Jihad dokumenteret sin hverdag på den israelsk besatte Vestbred

30 Aktivisme

Mød fangen fra Guantánamo og find inspiration til den gode skrivecafé og årets julegaver

32 Lån os dit øre

Få medlemsbladet læst op på Amnestys Danmarks nye lydbårne menneskerettighedskanal

Kabul, 18. august:
Efter at Taliban har
indtaget hovedstaden,
går en talibaner forbi
en skønhedssalon, hvor
kvinders ansigter er
blevet overmalet.

TALIBAN TRAMPER LØS PÅ AFGHANERNES RETTIGHEDER

Trods Talibans gentagne påstande om at ville respektere afghanernes rettigheder kan Amnesty dokumentere, at Taliban står bag målrettede drab på tidligere sikkerhedsfolk og civile i Afghanistan.

I juli 2021 henrettede talibankrigere ni mænd sydøst for Kabul. Seks af mændene blev skudt, og tre blev tortureret til døde. I august stod Taliban desuden bag drab på 13 mennesker fra den lokale Hazarabefolkning. Ni af disse blev dræbt ved regulær henrettelse.

"Disse koldblodige henrettelser er yderligere bevis på, at Taliban begår den samme type

forfærdelige overgreb, som de var berygtet for, da de sidst var ved magten i Afghanistan", siger Amnestys internationale generalsekretær, Agnès Callamard.

Siden Taliban tog magten, har langt størstedelen af landets skoler desuden været lukket for piger, og til Amnesty beretter studerende, lærere og administrative medarbejdere om, at trusler og vold fra Taliban i dag afholder piger fra at få undervisning.

Dertil kommer, at modstandere af Taliban bliver forfulgt, og Taliban har blokeret for

humanitær hjælp i Panjshir-dalen, hvilket udgør en forbrydelse efter international ret.

På baggrund af den nye sikkerhedssituation i Afghanistan kræver Amnesty Danmark, at afghanere i det danske udsendelsessystem bliver givet midlertidig opholdstilladelse, og at de afviste afghanske asylansøgere kan forlade udrejsecentrene, få et sted at bo, ret til at arbejde og adgang til øvrige rettigheder i det danske samfund. **27.086** danskere har allerede skrevet under på Amnestys krav, som det stadig er muligt at støtte på www.amnesty.dk/afghanistan

Befolkningen i **Schweiz** har med stort flertal stemt ja til at legalisere ægteskaber mellem borgere af samme køn.

Parlamentet i **Sierra Leone** stemte i slutningen af juli for at afskaffe dødsstraf.

Norges nye regering planlægger at indføre en voldtægtslov, baseret på samtykke.

En ny lov i den amerikanske delstat **Texas** bremser kvinders adgang til abort efter den sjette uge, også i sager om incest eller voldtægt.

Vaccineuligheden fortsætter. Milliarder af mennesker i **lav- og mellemindkomstlande** går glip af livreddende vacciner mod COVID-19.

Hundredvis af kvinder og piger i den konfliktramte region Tigray i **Etiopien** er blevet udsat for voldtægt og seksuel vold.

NY GENERALSEKRETÆR I AMNESTY DANMARK

Amnesty Danmark får en leder med stor erfaring fra arbejdet med samfundets mest sårbare grupper, når Vibe Klarup den 1. december 2021 overtager stillingen som generalsekretær:

“Jeg glæder mig utroligt meget til at stå i spidsen for Amnesty Danmark og bidrage til, at respekten for menneskerettigheder igen bliver et positivt omdrejningspunkt i den politiske debat både herhjemme og ude i verden. Vi står over for mange alvorlige menneskerettighedskriser i en verden præget af mindre frihed og mere ulighed, og der er derfor mere end nogensinde brug for Amnesty International”, siger Vibe Klarup.

Hun kommer fra en stilling som direktør for organisationen Hjem til Alle og afløser i Amnesty konstitueret generalsekretær Dan Hindsgaul.

Foto: Helga Thelgaard

SYRISK FLYGTNING VINDER SAG MOD DANMARK

Tre års udskydelse af retten til at søge familiesammenføring er for lang tid. Sådan lød afgørelsen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i juli, og dermed fik en syrisk flygtning efter flere års juridisk kamp rettens ord for, at Danmark har krænket hans menneskerettigheder.

Da Danmark i 2016 indførte treårsreglen advarede Amnesty Danmark og en række andre eksperter netop om, at Danmark brød sine internationale aftaler. En kritik, som blev afvist af den daværende regering med henvisning til, at man var parat til at løbe en såkaldt “procesrisiko”:

“Vi har sagt meget klart, at vi går til kanten, og vi kan heller ikke udelukke, at vi går en smule ud over kanten”, lød det eksempelvis til TV2 fra Venstres daværende politiske ordfører Marcus Knuth.

Som en reaktion på Menneskerettighedsdomstolens afgørelse har Danmark forkortet venteperioden fra tre til to år.

Illu: Mikkel Hensel

Dansk IT-virksomhed opruster Emiraternes militær

Efter pres fra blandt andre Amnesty satte Danmark for tre år siden en stopper for al militær eksport til De Forenede Arabiske Emirater. Men trods forbuddet er den danske IT-virksomhed Systematic - via virksomhedens britiske datterselskab - fortsat med at levere og implementere kommando- og kontrolsystemet SitaWare hos det emiratiske militær. Det har medierne Danwatch, TV2 og Lighthouse afdækket. Implementeringen af kontrolsystemet har fundet sted, mens det emiratiske militær har været under anklage for at begå alvorlige krigsforbrydelser i Yemen, der af FN betegnes som “verdens værste humanitære krise”. Eksporten møder hård kritik fra Amnesty Danmark:

“Det er fuldstændig uacceptabelt, at et dansk firma undgår dansk lovgivning og med egen profit for øje bliver ved med at sælge udstyr til Emiraternes militær. En kvart million mennesker har mistet livet, 14 millioner mennesker er i akut nød, og lige nu er 400.000 børn tæt på at dø af sult i Yemen”, siger Dan Hindsgaul, konstitueret generalsekretær i Amnesty Danmark.

I forbindelse med Amnesty's kampagne Go Stil har mere end **26.000** danskere skrevet under på kravet om en etisk lov for danske virksomheder. Underskrifterne blev i juni afleveret til erhvervsministeren.

Hjørneflag på halv

Da det danske herrelandshold i fodbold i oktober mødte Østrig, var Amnesty's aktivister på plads foran Parken og i DBU's fanzone. De medbragte tyve hjørneflag, som blev placeret rundt om Parken, og som var sat på halv i respekt for de tusindvis af døde migrantarbejdere i værtsnationen for VM, Qatar. Amnesty har i årevis afdækket den grove udnyttelse af migrantarbejdere i Qatar og kræver, at fodboldforbundet FIFA bruger sin indflydelse til at forbedre menneskerettighederne før, under og efter slutrunden i 2022. Knap **32.000** danskere har skrevet under på Amnesty's krav til FIFA, blandt dem flere hundrede fodboldfans, som Amnesty mødte i fanzonen forud for VM-kvalifikationskampen.

Foto: John Nielsen

323.000

mennesker fra 184 lande og territorier verden over har nu skrevet under på Amnesty's krav til FN's medlemslande om at **FORDØMME KINAS MASSEFÆNGSLING**, tortur og overgreb mod hundredtusinder af uighurer i Xinjiang siden 2017. Samtidig skal de kinesiske myndigheder øjeblikkeligt løslade fængslede uighurer.

FLERE ANMELDER VOLDTÆGT I DANMARK

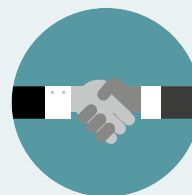
Siden den nye voldtægtslov baseret på samtykke trådte i kraft den 1. januar, er der sket en betydelig stigning i antallet af voldtægtsanmeldelser i Danmark. Tal fra Rigspolitiet indhentet af Radio4 viser, at der de første seks måneder af 2021 blev anmeldt 845 voldtægter i Danmark – mod 599 i samme periode sidste år. "Samtykkebogen har givet voldtægts ofre en større grad af tillid til systemet og til, at deres anmeldelse vil blive taget alvorligt", siger Helle Jacobsen, seniorrådgiver for køn i Amnesty Danmark. Andelen af anmeldelser, som fører til en sigtelse, er også steget en smule - fra 71 procent i første del af 2020 til 73 procent i år.

amnesty AFTRYK

Amnesty Danmarks arbejde i glimt

I forbindelse med Danmarks eksamination i FN's Menneskerettighedsråd opfordrede Amnesty bl.a. til at syrerne i Danmark får en værdig beskyttelse.

Sammen med Play the Game, DGI og DIF deltager Amnesty i arbejdet frem mod en ny dansk idrætspolitisk strategi, hvor menneskerettighederne skal have en markant rolle.

I sit høringsvar til Danmarks nye logningsregler kritiserer Amnesty, at myndighedernes vilkårlige masseovervågning ser ud til at fortsætte.

KRITIK OG KUNST KNUSES I HONGKONG

Foto: Jessie Pang/Reuters/Ritzau Scanpix

Angrebet på Hongkong-borgernes rettigheder rammer nu både Amnesty's arbejde og en ikonisk dansk skulptur. Efter mere end 40 års tilstedeværelse i Hongkong lukker Amnesty både sit regionale kontor i byen og det nationale kontor.

"Beslutningen, der er taget med blødende hjerte, sker, fordi Hongkongs nationale sikkerhedslov i praksis gør det umuligt for en menneskerettighedsorganisation at arbejde uafhængigt og uden frygt for represalier fra regeringens side", siger Anjhula Mya Singh Bais, der

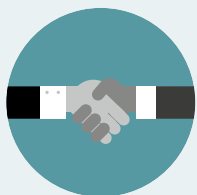
er forperson i Amnesty's internationale bestyrelse.

Den national sikkerhedslov blev indført i 2020 af Kinas regering for at lukke munden på den voksende protestbevægelse i Hongkong, som fik over to millioner mennesker til at gå på gaden for at bevare deres frihedsrettigheder. Siden er aktivister og oppositionspolitikere blevet fængslet, kritiske medier er lukket, og over 30 grupper- og civilsamsfundsorganisationer er blevet tvunget til at opløse sig selv.

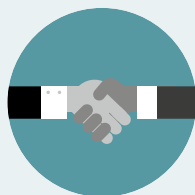
Jens Galschiøts ikoniske skulptur for de dræbte studerende på Den Himmelske Freds Plads i Beijing skal efter 24 år fjernes fra sin plads på University of Hong Kong.

"Det er et angreb på Hongkong og det kinesiske folks ret til at mindes og tale om deres egen historie", siger den danske kunstner.

Amnesty fortsætter med at dække menneskerettighedskrænkelser i Hongkong og regionen, men det bliver ikke længere fra Hongkong.

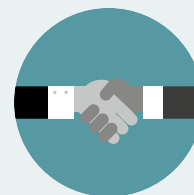
På et samråd på Christiansborg fik erhvervsministeren i juni overrakt 26.204 underskrifter fra danskere, der sammen med Amnesty ønsker en etisk lov for danske virksomheder.

Den danske e-sportsgigant Astralis og Amnesty indgår et samarbejde for at bekæmpe online-had og krænkende adfærd og for at bakke op om en positiv, inkluderende gaming-kultur.

Sammen med MS, DFUNK, Rapolitics og Fællesinitiativet mod Racisme arrangerer Amnesty i november en national aktionsdag med budskabet om, at syrere i Danmark skal beskyttes.

På et møde med udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye opfordrede Amnesty til at forbedre forholdene for frihedsberøvede udlændinge i Ellebæk.

“Det lykkedes mig at få sandheden ud om den syriske tragedie

15 år gammel begyndte Muhammad Najem at dokumentere den væbnede konflikt i Syrien. Nu fortsætter han sin mission fra Tyrkiet og er en del af bogen "Know Your Rights and Claim Them", som blandt andre Angelina Jolie og Amnesty har skrevet for at styrke børns rettigheder.

Fortalt til Angela Singh

“Jeg havde en normal, glad barndom. Et simpelt liv med min familie. Det var smukt i Syrien, og landet var rigt på frugt, grøntsager, landbrug og der var rigeligt med friskt vand. Men det hele blev dårligt.

Da krigen begyndte, var jeg otte år gammel. Livet blev hårdt. Hver dag var en kamp. Bashar al-Assad og hans korrupte regime torturerede og dræbte børn, og revolutionen tog fart. Landet var under belejring, og i det østlige Ghouta blev vi angrebet med bomber, missiler, kemiske våben.

De kemiske angreb dræbte babyer, børn og voksne på den mest brutale måde. En hård, afskyelig måde at dø.

Vi tilbragte meget tid i beskyttelsesrum, og vi bad til, at vi ikke ville blive begravet levende eller blive sprængt i stykker, når vi var udenfor. Assad forhindrede, at mad, vand, medicinsk udstyr og alle fornødenheder kom ind i området.

Krigen tog min uddannelse og ethvert håb om et normalt liv fra mig. Min familie og jeg besluttede, at vi var nødt til at fortælle andre sandheden om, hvad der skete med os. Jeg begyndte at tage videoer af mig selv, og min bror fandt en måde at få WiFi på, så vi kunne dele dem med verden via sociale medier.

Børn skal kende deres rettigheder

Jeg er nu en af de yngste krigsreportere i verden, og jeg er virkelig stolt over, at det er lykkedes mig at få sandheden ud om den syriske tragedie. Folk skal med deres egne øjne se, hvad der sker i Syrien, og børn skal vide, at de har ret til et sikkert, lykkeligt liv.

Som børn har vi måske ikke lært, at vi har rettigheder - men det har vi. Vi har ret til liv! Ret til at leve frit, sikkert og få opfyldt vores grundlæggende behov, som husly, mad, vand, uddannelse og leg. Når børn kender

MEDEGNE
ORD

deres rettigheder, kan vi stå sammen og gøre krav på dem. Derfor ville jeg dele sandheden.

Unge mennesker kan deltage i fredelige protester, enten personligt eller online. Vi kan støtte andre aktivister ved at dele deres indlæg på sociale medier, og vi kan appellere til regeringsledere om at lytte til vores stemmer. Selv små børn kan lave en video eller tage billeder, så de kan dele deres historie med verden.

Jeg er virkelig stolt over at være en del af bogen "Know Your Rights and Claim Them", skrevet af Angelina Jolie, Geraldine Van Bueren (britisk menneskerettighedsadvokat, som var med til at skrive FN's Børnekonvention red.) og Amnesty International. Det er så vigtigt, fordi mange børn og unge i hele verden ikke aner, at de selv har rettigheder. De lever under forfærdelige omstændigheder, som dem der bor i lurvede telte i Syrien. Hvis de lærer, at de har rettigheder, og lærer hvordan de kan tale for sig selv, gør det dem stærkere. Det giver dem håb.

Mit eget største håb er at vende tilbage til et fredeligt Syrien, hjælpe med at genopbygge og gøre vores land stærkt igen. Engang ville jeg være professionel fodboldspiller, men den drøm tog krigen fra mig. Så nu vil jeg fortsætte min uddannelse og hjælpe andre unge til at tale, så de kan ændre de dårlige ting, der sker i deres liv."

ANGELINA JOLIE OG AMNESTY BAG NY BOG

Bogen "Know Your Rights and Claim Them" forklarer, hvad børnerettigheder er. Den har som mål at gøre børn og unge i stand til at forsvare deres egne og andres rettigheder. Bogen udkom på engelsk i september.

DIN ARV KAN SIKRE MENNESKE- RETTIGHEDERNE FOR NÆSTE GENERATION

Få mere
information på
amnesty.dk/arv
eller ring til os på
33 45 65 58

AMNESTY
INTERNATIONAL

>TEMA: SYRIEN ER IKKE SIKKERT

★ BLIVER JEG TAG I DET SEKUND, I SYRIEN OG SIG

18-årige Nadia Doumani og Mohamad Alata er blandt de syrere, hvis liv er sat på standby, siden de danske myndigheder begyndte at inddrage syreres opholdstilladelser. En tryk hverdag med skole, familie og fritidsjob i Vejle og Aalborg er erstattet af uvished og frygt for fremtiden.

◀ "Jeg er blevet tvunget til at kæmpe for min sag, for jeg kan ikke forvente, at politikerne kæmper for mine rettigheder", siger Nadia Doumani.

ET JEG LANDER ER MIT NAVN?

En fredag i efteråret ankom statsminister Mette Frederiksen og hendes følge til Nytorv i Aalborg for at dele roser ud til forbipasserende. På torvet stod en meget nervøs 18-årig gymnasieelev og ventede, fast besluttet på at fortælle statsministeren sin historie.

Nadia Doumani, som gymnasieeleven hedder, tog mod til sig og bad statsministeren om et par minutter af hendes tid.

”Jeg fortalte hende, at jeg skulle udvises, og at jeg enten skal rejse hjem frivilligt eller bo på et udrejsecenter. Jeg spurgte hende, om hun havde læst Amnesty-rapport (om overgreb på hjemvendte syrere, red.). Det svarede hun ja til – hun havde overblik over det. Men er det ikke nok bevis for, at vi ikke kan rejse hjem til Syrien, spurgte jeg? Hun kiggede rundt for at se, om der var nogen, der kunne redde hende fra mig, og så gik hun. Hun gik bare fra mig. Jeg blev virkeligt skuffet, virkeligt ked af det og virkeligt sur”, fortæller Nadia Doumani.

Til dagligt læser den unge kvinde med syriske rødder en toårig STX på Aalborg City Gymnasium. Med sit hvide tørklæde og jeans passer hun godt ind i den meget

blandede gruppe elever, der sidder bøjet over lektierne i det nybyggede gymnasiums fællesrum med sodavands- og kaffeautomater. I et par af de mindre klasseværelser er studerende i hvide kitler i gang med kolber og reagensglas. Nadia Doumani tager hver dag bussen til Aalborg fra Hasseris, hvor hun bor med sin familie og en nyanskaffet orange kat, der dog endnu ikke er faldet helt til i familien. Hendes drøm er en dag at læse videre, måske til softwareingeniør, men siden hun den 9. august modtog et brev fra Udlændingestyrelsen, har hun mest af alt undgået at tænke for langt frem i tiden.

”Du har ikke længere ret til at opholde dig i Danmark, fordi vi har inddraget din opholdstilladelse. Hvis du ikke forlader Danmark frivilligt, kan du blive tvangsmæssigt udsendt”, står der i brevet.

Nadia Doumanis mor, far og 13-årige lillebror modtog breve med samme ordlyd.

”Jeg følte en bølge af skuffelse. Hvorfor skulle lige vi, som arbejder og studerer og bidrager positivt til samfundet, have afslag? Der var rigtig mange spørgsmål i mit hoved, og når jeg tænker over, hvad der skal ske, når jeg ikke frem til et svar. Skal jeg ende på et udrejsecenter? ▶

DANMARK PRESSER SYRISKE FLYGTNINGE TIL UDREJSE

Udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye meddelte i juni 2020, at de danske myndigheder skulle fremskynde sagsbehandlingen og vurderingen af, om opholdstilladelser til omkring 1.200 personer fra Damaskus ville kunne inddrages.

Siden februar 2021 har Flygtninge-nævnet vurderet, at regionen ved Damaskus er sikker nok – og dermed at der ikke er grundlag for, at syrere i Danmark, der ikke frygter individuel forfølgelse, kan få asyl eller beholde deres opholdstilladelse.

Mindst 538 syrere har ved udgangen af august 2021 fået inddraget eller ikke forlænget deres opholdstilladelser. Nogle af dem afventer endnu Flygtninge-nævnets endelige beslutning, men mindst 90 syrere har endeligt mistet deres opholdstilladelse og står i udsendelsesposition.

Jeg ved det ikke”, fortæller Nadia om den dag, hun modtog brevet.

Brevets trussel om tvangsudsendelse er i øjeblikket ikke aktuel. Ligesom størstedelen af verdens lande anerkender Danmark ikke Syriens præsident Bashar Assad som legitim leder, og derfor samarbejder de danske myndigheder ikke med de syriske om at tvangsudsende herboende syrere.

Men syrere, hvis opholdstilladelse inddrages, risikerer at ende på et udrejsecenter på ubestemt tid, hvor de vil blive mødt af indirekte pres til at forlade Danmark, ved for eksempel at blive nægtet at arbejde og uddanne sig.

Frygter for sin mor og søstres liv

180 kilometer mod syd, i Vejle, deler jævnaldrende Mohamad Alata mange af Nadia Doumanis bekymringer. I hans tilfælde risikerer familien at blive splittet ad, idet hans mor og lillesøstre på 10 og 12 år ikke har fået forlænget deres opholdstilladelse og skal rejse tilbage til Syrien. Et land, som familien flygtede fra, efter at Mohamads far blev skudt af regimets sikkerhedsstyrker.

”Jeg synes ikke, at det er fair, at min mor og mine lillesøstre skal sendes tilbage til Syrien. Danmark skal hjælpe de svage – og de er svage. Mine to søstre er børn, og min mor er syg”, siger Mohamad Alata, der fortæller sin historie i familiens 3-værelsers lejlighed i Vejle. Hans mor sidder i sofaen og lytter til, hvordan hendes søn kæmper for at holde sammen på familien. De to søstre er faldet i søvn i deres mors arme efter en lang skoledag.

”Hvis min mor bliver sendt tilbage til Syrien, frygter jeg, at hun mister livet på grund af mig, fordi jeg har nægtet at gå i militærtjeneste. Hun risikerer at blive tortureret. Jeg er også bange for, at hun dør på grund af sin sygdom. Her i Danmark kan hun få hjælp, og jeg kan også hjælpe hende.”

Mohamad Alatas mor lider af PTSD og har også haft en depression på grund af alt

det, hun har været igennem som flygtning. Men hun har det bedre nu, forsikrer Mohamad Alata og smiler – hun er begyndt på danskundervisning igen, fortæller han.

Selv er Mohamad Alata godt i gang med første år på det lokale gymnasium. Hans far ønskede, at han skulle blive læge, så det stiler sønnen efter. At Mohamad Alata er flittig, vidner ”du er bare kanon”-diplomet fra fritidsjobbet i Fakta om, som hænger på væggen i hans værelse.

I ungdomsklubben, som ligger en spyt-klat fra familiens hjem, står pædagogerne også i kø for at fortælle, hvor beslutsom og ambitiøs Mohamad Alata har været, siden han som 12-årig flygtede til Danmark og insisterede på at blive god til dansk og klare sig godt i skolen.

Men lige nu er det svært for Mohamad Alata at koncentrere sig om studiet med uvisheden om, hvad der kommer til at ske med hans familie.

Han kigger over på sine søstre, som er faldet i en dyb søvn. Ligesom sin mor er

"Vi krammer hinanden hver dag, og jeg kysser min mors hånd, hver gang jeg kommer hjem. Jeg kan ikke leve uden min mor og lillesøstre", siger Mohamad Alata.

han også bekymret for, hvad der skal ske med dem.

"Jeg frygter, at de mister deres fremtid. De har en god fremtid her i Danmark. De taler flydende dansk, og de skriver rigtig godt."

Mohamad Alata hjælper pigerne med mange ting - blandt andet lektierne.

"Jeg er som en far for dem. Jeg hjælper dem og krammer dem", siger han og smiler.

Han tror ikke, at det rigtigt er gået op for pigerne, hvad der er på spil.

"Hvis jeg skal tilbage til Syrien, vil jeg altså fortsætte med at spille fodbold som i Danmark," siger den ene af pigerne, da hun er vågnet fra sin lur.

Adspurgte hvor de helst vil bo, svarer de begge Danmark. "Fordi her er sikkert".

Tænker ikke på i morgen

Nadia Doumanis familie kommer fra Damaskus, og da krigen brød ud, var familien først overbevist om, at den ikke ville komme til hovedstaden. Men Nadia

husker, hvordan krigshandlingerne kom tættere og tættere på, hvordan hun kunne høre bomber og se folk, der løb på gaden udenfor hendes vindue.

"Vi var bange for, at nogen ville komme ind og dræbe os", fortæller hun.

Hun er glad for sin hverdag i Danmark, der er travl med skole, fritidsjob og familie. Den toårige STX' intensive forløb med lange skoledage og mange afleveringer passer Nadia Doumani godt, for hun ved ikke, hvor længe hun får lov at fortsætte sin skolegang i Danmark.

"Jeg tænker ikke på i morgen. Jeg har afleveringer for til næste uge, og selvfølgelig laver jeg dem, selvom jeg jo ikke ved, om jeg får lov at bruge det i min fremtid. Jeg ved jo godt, at Udlændingestyrelsen er fuldstændig ligeglad med, hvor meget jeg bidrager, læser eller arbejder", sukker hun.

Men uvisheden er svær.

"Hvis jeg kommer på et udrejsecenter, skal jeg så presses på en indirekte måde til ▶

”

Jeg tænker ikke på i morgen. Jeg har afleveringer for til næste uge, og selvfølgelig laver jeg dem, selvom jeg jo ikke ved, om jeg får lov at bruge det i min fremtid.

NADIA DOUMANI

at rejse tilbage til Syrien? Rejse frivilligt hjem til et sted, hvor rigtig mange bliver dræbt? Jeg lever i frygt for, at jeg bliver taget ved grænsen, bare fordi jeg har sagt, at jeg er imod den regering, der er i Syrien, at jeg er imod den præsident, der dræber folk. Bliver jeg tortureret? Det er det, jeg er mest bekymret for; hvad kommer der til at ske, hvis jeg vender tilbage?”

Tvunget til at kæmpe for sin sag

I Vejle har familien Alata siden marts ventet på, om Flygtningenævnet vil omgøre beslutningen om at inddrage opholdstilladelserne.

”Ventetiden har været meget stressende for os. Især for min mor, fordi hun er syg. Hun er bange for at mine søstre mister deres fremtid, og hun er bange for at forlade mig i Danmark. Hun er ikke bange for, hvad der vil ske med hende selv”, fortæller Mohamad Alata.

På grund af sin families situation har han valgt at træde offentligt frem og fortælle sin historie. Han har også talt ved flere demonstrationer og bruger de sociale medier til at kæmpe mod inddragelsen af syreres opholdstilladelser.

”For mig betyder familie kærlighed. Min mor er min prinsesse, og mine søstre er her i mit hjerte”, siger han og banker på sit bryst med hånden.

Også Nadia Doumani har følt sig nødsaget til at gå en aktivistisk vej for at råbe myndighederne op. Udover at konfrontere statsministeren har den ellers generte 18-årige kvinde de seneste måneder talt sin sag i flere lokale og nationale medier for at sætte fokus på regeringens inddragelse af syreres opholdstilladelse.

”Hvis du spørger mine venner, vil de fortælle, at jeg langtfra er den type, der kan lide at være i mediernes”, griner hun. ”Men jeg er helt sikkert blevet tvunget til at kæmpe for min sag, for jeg kan ikke forvente at politikerne kæmper for mine

rettigheder. Jeg har valgt at tage mig af det selv og stå frem og udtrykke mig”. ✓

OPDATERING:

Efter redaktionens afslutning af dette blad fik Mohamad Alatas mor medhold i sin klage til Flygtningenævnet. Dermed kan hun og familiens to døtre blive i Danmark. Nadia Doumani og hendes familie afventer stadig Flygtningenævnets afgørelse.

SKRIV UNDER!

SMS ”SYRIEN” TIL 1252

42.101 danskere har allerede skrevet under på Amnestys krav om, **AT DANMARK SKAL FORTSÆTTE MED AT BESKYTTE SYRERE**. Underskrifterne afleverer vi til udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye.

AKTIVISTER KÆMPE FOR SYRERNE I DANMARK

Op til kommunalvalget har aktivister fra Amnesty skruet op for aktiviteterne for at sprede budskabet om, at Danmark skal beskytte syrere her i landet.

Af Anne Troltoft Hjorth Foto: John Nielsen

En grå hverdag i oktober står Jakob Arvidsson, der er frivillig i Amnestys eventgruppe, på Rådhuspladsen i København. Her deltager han til støtte for syriske flygtninge i Danmark i en silent mob – en slags demonstration, hvor deltagerne hverken taler eller bevæger sig: ”Vi håber stilheden taler for sig selv”, siger han.

Udgangspunktet for aktionen er Amnestys nye rapport, der beskriver situationen for de syrere, der vender tilbage til Syrien:

”Danske myndigheder fortæller en historie om, at det efter lang tids konflikt nu er mere sikkert at vende tilbage til Syrien, hvad angår krigshandlinger. Men via Amnestys seneste rapport er vi blevet gjort opmærksomme på, at der er en indre konflikt i landet, hvor folk bliver undertrykt, og hvor hjemvendte flygtninge bliver betragtet som landsforrædere. De bliver behandlet forførdeligt.”

Jakob Arvidsson og eventgruppens aktivisme står langt fra alene. Da Flygtningenævnet i maj traf de første afgørelser om, at syrere fra Damaskus ikke har behov for beskyttelse og skal forlade Danmark, gik tusinder på gaden i demonstrationer i 25 danske byer over hele landet. Og i samarbejde med Mellemfolkeligt Samvirke, DFUNK, Fælles-

initiativet mod racisme og Rapolitics arrangerer Amnesty desuden en national aktionsdag den 13. november – tre dage før kommunalvalget.

Jakob Arvidsson er klar over, at syrernes situation er en svær dagsorden at ændre på politisk. Men forud for kommunalvalget gør han og aktivisterne i Amnesty en ekstra indsats, blandt andet

med breve til lokalpolitikere, der skal gøre dem opmærksomme på syrernes situation og derigennem være med til at øge presset på regeringen:

”Mange syriske flygtninge har været her i landet længe, og de er blevet en del af lokalsamfundet. Deres situation er ikke kun et nationalt spørgsmål”, siger Jakob Arvidsson.

HJEMVENDTE SYRERE RISIKERER OVERGREB

Intet område i Syrien er sikkert, konkluderer Amnesty i sin nye rapport om efterretningstjenestens drab, tortur og voldtægt af hjemvendte syrere. Dokumentationen udfordrer de danske myndigheders påstand om, at Damaskus og omegn er sikker nok for flygtede syrere at vende tilbage til. Hjemvendte syrere beretter om voldsomme overgreb.

Af Bjarke Windahl Pedersen

APPRESNING

"Jeg fandt ud af at min far havde solgt vores jord og betalt en masse penge for at få mig løsladt. Jeg turde ikke spørge, hvor meget han betalte"

- ISMAEL

TORTUR

"En person kom ind i cellen. Jeg spurgte, hvorfor jeg var der. Han slog mig så hårdt at jeg kunne regne ud, at han var en stor mand. Det føltes, som om jeg ramte loftet og faldt ned på gulvet. Han trådte ned på min hånd og brækkede to af mine fingre. Han slog mig med en slags kæp. Jeg blev ved med at spørge, hvad jeg havde gjort. Han svarede: 'Du undslap militæret og sluttede dig til oppositionen'. Jeg svarede, at jeg var civil og ikke flygtede. Han forbandede mig. Jeg blev ved med at sige at jeg intet havde gjort. Til sidst besvimede jeg"

- YASIN

Illustration: Amnesty International / Dominika Ozyńska

”

VOLDTÆGT

”Det her var for at ønske dig velkommen til dit land. Hvis du forlader Syrien igen og vender tilbage, får du en endnu varmere velkomst. Vi ønsker at ydmyge dig og din søn – en ydmygelse, I aldrig vil glemme”

- MEDLEM AF DEN SYRISKE SIKKERHEDS-TJENESTE EFTER AT HAVE VOLDTAGET DEN HJEMVENDTE SYRISKE KVINDE YASMIN OG HENDES 13-ÅRIGE SØN.

Da Danmark begyndte at inddrage opholdstilladelser

for syrere, nåede nyheden hurtigt franske Marie Forestier, som er Amnesty Internationals researcher på netop Syrien.

”Jeg kunne ærligt talt ikke tro på, at nogen kunne konkludere, at det er sikkert at vende tilbage til Syrien. Det er endnu sværere at forstå, fordi der findes flere rapporter fra FN og menneskerettighedsorganisationer, heriblandt lokale, som klart beskriver alle de menneskerettighedskrænkelser, som bliver begået”, siger Marie Forestier.

Hun har først som journalist og siden som researcher for Amnesty undersøgt og dokumenteret overgreb i Syrien siden 2013. Og på baggrund af nylige interviews med dusinvis af flygtninge, som er returneret til Syrien, kan hun og Amnesty påvise, at de flygtninge, som vender tilbage til Syrien, bliver opfattet som modstandere af regeringen, alene af den grund at de har forladt landet. Rationalet hos myndighederne i Syrien er, at folk flygtede fra landet, fordi de ikke støttede regeringen, forklarer Marie Forestier:

”Folk, jeg interviewede, fortalte mig, at officerer kaldte dem terrorister og afhørte dem om, hvorfor de forlod Syrien, hvorfor de ikke blev og forsvarede regeringen, og hvorfor de ikke kunne lide Bashar al-Assad”.

Udbredt seksuel vold

Marie Forestiers interviews indgår i den nye rapport fra Amnesty, som dokumenterer en lang række overgreb, begået af myndighederne mod hjemvendte flygtninge, herunder drab, tortur og voldtægt. Ikke mindst de mange sager om seksuel vold, der både har ramt mænd, kvinder og børn, blev bemærket af Marie Forestier, som tidligere har afdækket netop seksuelle overgreb, begået af Assad-loyale væbnede grupper.

”Det er ikke nyt, at der begås seksuel vold i den syriske konflikt. Det, som skilte sig ud, var, at jeg ikke forsøgte at undersøge sager om seksuel vold. Det kom helt spontant frem under mine interviews. Normalt er det meget, meget svært at afdække sager om seksuel vold i Syrien og i denne kulturelle kontekst. Så det at mennesker af sig selv bragte det frem, er for mig en meget bekymrende indikation på, at seksuel vold kan være udbredt”.

I Danmark har myndighedernes konklusion, at området omkring hovedstaden Damaskus i dag er sikkert for flygtninge at returnere til, ikke mindst været begrundet med, at de egentlige militære kamphandlinger er ovre, og at Assadstyret kontrollerer området. Men at det skulle betyde, at flygtninge sikkert kan vende tilbage til Damaskusregionen er en helt forfejlet og farlig antagelse, mener Amnesty, som opfordrer Danmark og andre lande som huser syriske flygtninge, til at inddrage respekten for menneskerettigheder i sin vurdering af sikkerhedsbehovet.

Til møde med Danmarks regering

Marie Forestier selv fortsætter sit arbejde med at afdække sikkerhedssituationen for hjemvendte syrere, og i november lægger hun vejen forbi Danmark for blandt andet at mødes med den danske udlændinge- og integrationsminister, Mattias Tesfaye. Over for ham vil hun gentage, at selvom syrere kan være flygtet fra Syrien på grund af den generelle vold i landet, så bliver de - alene fordi de flygtede og uafhængigt af deres individuelle baggrund - i dag set som modstandere af Assadstyret. Og hvis Danmark eller andre regeringer skulle have glemt, hvad Assadstyret står for, er Marie Forestier klar til at minde dem om det:

”Som jeg forstår det, er det en del af de danske myndigheders argument, at det er sikkert at vende tilbage, fordi Assadregeringen har fuld kontrol. Det er en massiv selvmodsigelse. Igennem mere end ti år har vi set den syriske regering begå horrible overgreb og krigsforbrydelser mod sin egen befolkning. Det er den selvsamme regering, som har magten, og det kan på ingen måde være en garanti for sikkerhed”. ☞

”

FORSVINDINGER

”Fem måneder efter min mand blev arresteret, dukkede militærfolk op hos hans mor og overrakte hende hans ID-kort. De sagde, at han var død af diabetes og koldbrand i fængslet. Men sidste december besøgte en tidligere indsat min svigermor for at fortælle hende, at han ikke var død. Han sagde, at myndighederne blot havde sagt det for at få os til at stoppe med at spørge efter ham”

- AMAL

Sasha Komarova er interkønnet og fra en russisk by, hvor viden om LGBTI+ er stærkt begrænset, og fordommene strækker sig langt ind i sundhedssystemet. Til verdensbegivenheden WorldPride i København i år mødte Amnesty Sasha og en række andre LGBTI-personer til en snak om rettigheder, fordomme og vigtigheden af PRIDE.

STOLTTHED OG FORDOM

”Endelig forstod jeg min krop”

SASHA KOMAROVA

21 år og fra Saratov, Rusland. Bor i dag i Letland. Identificerer sig som nonbinær (en betegnelse for personer, der ikke føler sig hjemme i kategorierne 'mand' eller 'kvinde' red.) Er interkønnet og bruger pronomi-nerne dem/de.

Interkønnet

Interkøn er en betegnelse, der dækker over en bred gruppe af mennesker, hvis fysiske køns karakteristika falder uden for de normer, som typisk bliver brugt til at kategorisere mennesker som hankøn eller hunkøn.

Hvordan fandt du ud af, at du var interkønnet? Jeg er opvokset i Rusland og vidste ikke, at jeg var interkønnet, før jeg var 19 år gammel. Jeg er fra en by ved navn Saratov, hvor ingen inden for sundhedssystemet havde den fjerneste anelse om, hvad der skete med mig.

Min variation gjorde, at jeg ikke fik menstruation, og det skabte bekymring. Mange læger sagde, ”det er fordi, hun er vegetar”, eller ”det er fordi, de er tvillinger”, da jeg har en tvilling, der også er interkønnet – hvilket vi dog ikke vidste på det tidspunkt.

Lægerne mente, at vi nok bare havde delt hormonerne imellem os. Jeg tænkte, at det havde jo intet at gøre med videnskab. Det var skørt og frygteligt.

Sammen med vores forældre besluttede vi os for at besøge en læge i Moskva, hvor de er noget længere fremme på sundhedsfronten. Vi blev kromosomtestet og fik at vide, at vi havde en bestemt variation.

Rusland er et enormt land, og det er langt fra alle, der kan tage til Moskva og blive testet. Det er dyrt og kompliceret. I Moskva og andre større byer er der meget hjælp at hente for forældre, som måske føler sig forvirrede, fordi de heller ikke ved noget om interkønnethed.

Hvordan var det at få at vide, at du var interkønnet?

Det var rart, fordi jeg endelig forstod min krop, og hvordan den fungerer. Det føltes frigørende, og jeg forstod mig selv meget bedre efter det.

Hvilken forandring for interkønnede ville du allerhelst se ske?

At få stoppet operationer uden samtykke på børn. Jeg fatter ikke, at det stadig foregår, og det er helt klart det, jeg allerhelst vil ændre. Selvfølgelig er der andre ting, men dette er det vigtigste. Det skal stoppe, og det skal stoppe nu. ▶

”Nogle er stærke nok til at kunne holde ud, men der er andre, der ikke kan”

26-årige Jalal Arabi blev landskendt i DR3-dokumentarserien ‘Macho’, hvor han fortæller om at være transkønnet. Den unge aarhusianer har altid følt sig som mand og hadede, når han som barn blev tvunget til at tage kjole på. Nu har han fundet ro – med et nyt navn, som hans mor fandt på.

JALAL ARABI

26 år og fra Aarhus. Identificerer sig som mand og bruger pronominer han/ham.

Transkønnet

At være transkønnet betyder, at ens kønsidentitet - det vil sige det køn, man føler sig som og identificerer sig med - i større eller mindre grad ikke matcher det køn, man fik tildelt ved fødslen.

Hvordan var det at springe ud som transkønnet?

Jeg startede faktisk med at springe ud som lesbisk, fordi jeg vidste, at jeg var til kvinder. Senere fandt jeg så ud af, at jeg var transkønnet.

Jeg er opvokset i Gellerup-parken, som er et sted, hvor man er opdelt i kasser og kønsroller. Du skulle ligne de andre og passe ind, og det gjorde jeg ikke på noget tidspunkt. Jeg har altid været anderledes. Hjemmefra har jeg lært, at familie er nummer et og det, som du prioriterer allerhøjest. Så det var rigtig svært for mig, at størstedelen af dem, der ikke accepterede det til at starte med, var min familie. Men min mor har sidenhen accepteret mig, hvilket var det allervigtigste. Hun har også givet mig mit navn, Jalal.

Hvornår gik det op for dig, at begrebet transkønnet fandtes?

Det gjorde det først som 20-årig. Jeg havde ikke hørt det ord før og vidste ikke, at man kunne være transkønnet. At man kunne have det på den måde, og at det faktisk kunne lade sig gøre, at man så blev en mand. Jeg ville ønske, at jeg havde vidst det noget før, for det havde gjort livet meget nemmere for mig. Jeg føler, at mine rettigheder blev taget fra mig, fordi der ikke var nok informationer om det, da jeg var barn og ung. Jeg synes, man skal lære om det i skolen. Det ville kunne redde mange liv. Nogle er stærke nok til at kunne holde ud, men der er andre, der ikke kan, og det er farligt.

Til WorldPride i København gik Amnesty

Danmark sammen med Scoop Models og modehuset Mads Nørgaard for at sætte fokus på mangfoldighed og menneskerettigheder. Du kan blive klogere på Priden og møde mange flere af årets deltagere på amnesty.dk/pride

FREJA CECILIE BAUNEHØJ- JØRGENSEN

21 år og bor i København. Identificerer sig som: hun/hende

Aseksualitet

Er en betegnelse for personer, som har meget lidt eller slet ingen interesse i og lyst til sex. Begrebet adskiller sig fra seksuel afholdenhed og cølibat, som er bevidste valg. Aseksuelle oplever – ligesom de fleste andre – både romantisk, platonisk eller følelsesmæssig tiltrækning. Man anslår, at cirka 1 procent af befolkningen er aseksuelle.

”Der er mange fordomme om at være aseksuel”

Freja Cecilie Baunehøj-Jørgensen er 21 år gammel og fra København. Hun arbejder som tjener og er spejderleder. Freja er aseksuel og mener, der er brug for et opgør med ideen om, at ’rigtige’ forhold er baseret på sex.

Hvis du spoler tilbage og ser dig selv sidde i folkeskolen, hvad ville du så gerne have vidst noget mere om?

Jeg savner, at flere fag rummer et LGBTI-perspektiv.

For eksempel i historie kunne man sagtens inkludere noget af Pride-historien og så videre. Allerede dengang var jeg ude som biseksuel, og jeg fik af og til nogle dumme kommentarer. Men jeg har altid turdet sige fra. Jeg kunne for eksempel finde på at spørge, ”hvorfør er det sjovt, at du kalder din ven gay?”. Og så kunne de jo godt se, at det ikke var så smart.

Hvordan har det været for dig at springe ud som aseksuel?

Jeg er ung i København, så jeg stiller mig ikke lige op og siger, ”jeg er ikke interesseret i one night stands, hook-ups og sex generelt”. Jeg får hurtigt sådan nogle spørgende blikke; ”Hvordan? Hvad gør du? Hvad er dit forhold så?” Der er rigtig mange fordomme om at være aseksuel. Enten siger folk noget med, at jeg ”bare har været sammen med de forkerte”, eller ”du skal da bare prøve at have sex med mig, så gider du godt” og alt sådan noget. Og så synes jeg, det er vigtigt at gøre op med ideen om, at et forhold ikke er et rigtigt forhold, hvis det ikke er baseret på sex. ☺

I clinch med de simple fortællinger

Imens desperate afghanere i Kabuls lufthavn kæmpede for at slippe ud af landet, valgte Nagieb Khaja at rejse til Afghanistan for at dække Talibans magtovertagelse. Lysten til at punktere stereotype og simple forklaringer på, hvorfor ekstremistiske bevægelser får opbakning, driver ham.

Af Malene Haakansson
Foto: Simon K. Knudsen

Hvorfor vælger du at rejse til Afghanistan, når alle der kan, flygter ud af landet?

Det er journalistisk hjerteblod. Jeg har dækket krigen i 17 år på så god en måde som muligt, så det ville føles helt forkert ikke at være i landet ved dette vendepunkt - både arbejdsmæssigt og personligt. Jeg har mange venner i Afghanistan.

Hvad ville du opnå?

Jeg var meget bekymret på Afghanistans vegne, fordi der ved Talibans magtovertagelse var en udvandring af internationale organisationer og journalister. Jeg ved, hvor meget det betyder, at verdenssamfundet har nogle repræsentanter til at dække det, som foregår. Jeg ser det som en pligt for os, der er i stand til det, at bevidne, hvad der foregår og stille den nye regering til regnskab. Jeg ville undersøge, om det Taliban lovede, var i sync med virkeligheden.

Hvilken fremtid går afghanerne i møde?

Situationen på landet er blevet bedre. Der er ikke krig og lovløse områder, men i byerne er der mere kaos. Folk føler sig usikre, og så er der selvfølgelig den forfærdelige situation for kvinder. Mange af de gode ting, som der er sket for kvinderne i byerne, bliver nu rullet tilbage. I landområderne har kvinderne det også forfærdeligt - det havde de også før - nu er der bare ikke krig. De, der kan, flygter ud af landet.

Hvorfor lykkedes det Taliban at få magten?

De har faktisk ikke vundet krigen eller fået magten, for de kan ikke tilbyde befolkningen særligt meget. Taliban er kommet til magten, fordi det, som den afghanske regering kunne tilbyde, især i landområderne, var helt forfærdeligt. Regeringsrepræsentanter var forbrydere og korrupte. Politichefer var gangstere. Taliban gik hen og blev et mindre onde. I landområderne blev de så trætte af krigen og korruption, at de valgte at støtte Taliban, og det var nok til at besejre regeringen. At Taliban er kommet til magten, er blevet byboernes ulykke, fordi det primært var befolkningen i byerne, som nød godt af den internationale tilstedeværelse i landet.

Du har også fulgt i syrienkrigernes fodspor og Al Qaeda. Hvorfor opsøger du denne ondskab?

Der er ofte rationelle forklaringer på, hvorfor ekstremistiske og militaristiske bevægelser blomstrer. Det er vigtigt at få disse historier fortalt, så de meget simple og stereotype årsagsforklaringer, som politikerne ofte kommer med, ikke står uimodsagt. Politikere kommer med racistiske forklaringer, som at de har en tilbagestående kultur. Eller at de angriber os i vesten, fordi de hader os. Man kan let blive forført af retorikken, som fokuserer på folks følelser. Men det er krige og

totalitære regimer, som har næret disse radikale bevægelser. Det er historiske omstændigheder, som gør, at der er islamistiske og ekstremistiske grupper i Mellemøsten.

Hvad er konsekvenserne, hvis de simple årsagsforklaringer ikke bliver udfordret?

Worst case er to fjender, der har en fejlagtig opfattelse af hinanden. Danske soldater tog til Helmand, fordi de troede, de skulle bekæmpe terrorisme. Men i virkeligheden så var de oppe imod en bonde, som havde tilsluttet sig Taliban, fordi Taliban var det mindste onde på det givne tidspunkt. Der var måske en politichef, der var så korrupt, at bonden valgte at støtte Taliban, som gav lov og orden. Og bonden troede, at den danske soldat var kommet for at kolonisere og af-islamiserer Afghanistan.

Det er vigtigt at gå i clinch med de simple fortællinger, ellers kommer vi længere væk fra de løsninger, som der findes på problemerne.

I 2018 blev du kidnappet af Taliban. Er dit arbejde værd at dø for?

Før i tiden havde jeg en opfattelse af, at der var ting, der var værd at løbe store risici for. Men jeg er blevet så erfaren og voksen, at jeg ved, at det ikke er værd at dø for mit bidrag til den store fortælling. Jeg mærker altid efter, inden jeg rejser og har også mine grænser. Men jeg er mere risikovillig end de fleste.

Hvordan vil du dække Afghanistan fremover?

Jeg lover hele tiden mig selv, at jeg ikke skal til Afghanistan igen af hensyn til min familie. Men jeg er også fanget af, at jeg er i gang med at lave en dokumentar om Afghanistan, og at det nu bliver muligt at rejse steder hen, som før var umuligt. Det bliver meget svært for mig ikke at udnytte den lejlighed. 🍷

NAGIEB KHAJA

- Nagieb Khaja er en international anerkendt og prisvindende journalist og dokumentarinstruktør
- Født i 1979 og opvokset i Avedøre. Hans forældre er fra Afghanistan.
- Forfatter til flere bøger, blandt andet "Historien der ikke bliver fortalt – om krigen i Afghanistan" og "Du må ikke græde, for så mister du blod", der handler om Syrien.
- Har lavet en lang række dokumentarer blandt andet den prisvindende "My Afghanistan", som handler om de civiles liv i Helmand under krigen.
- Bor i København med sin kone og to børn.

DIKTATURERNE FORETRUKNE CYBERVÅBEN

En håndfuld af verdens undertrykkende regimer overvåger aktivister, journalister, jurister med flere ved hjælp af den sofistikeret spyware Pegasus, udviklet af israelske NSO Group. Det har et datalæk, Amnesty International og et storstilet samarbejde mellem en række af verdens førende medier afsløret.

Verden over udviser autoritære stater ofte stor ide-rigdom, når de forfølger menneskerettighedsforkæmpere, politiske modstandere eller kritikere. Men en række af verdens repressive regimer henter også hjælp hos den samme virksomhed, israelske

NSO Group, som i de senere år er blevet kendt for overvågningsredskabet Pegasus.

Pegasus kan inficere en mobiltelefon og i al hemmelighed give afsenderen mulighed for at overvåge ejeren af mobilen. Afsenderen kan for eksempel tænde for kameraet på den inficerede telefon og kigge med i en aktivists professionelle og private liv, tænde for mikrofonen og lytte med, tilgå mails og beskeder og læse med, overvåge lokationsdata og følge med i bevægelsesmønstre.

Og efterspørgslen på disse muligheder er stor. Det har Amnesty International og mere end 80 journalister fra 17 medier i ti lande for nylig afsløret gennem en fælles undersøgelse, kaldet Pegasusprojektet. En liste med mere end 50.000 telefonnumre på potentielle overvågningsmål, som NSO Groups kunder siden 2016 har udvalgt, giver således et unikt indblik i, at Pegasus – stik imod de officielle udmeldinger fra NSO Group – ikke kun er et redskab, som stater bruger til legitim

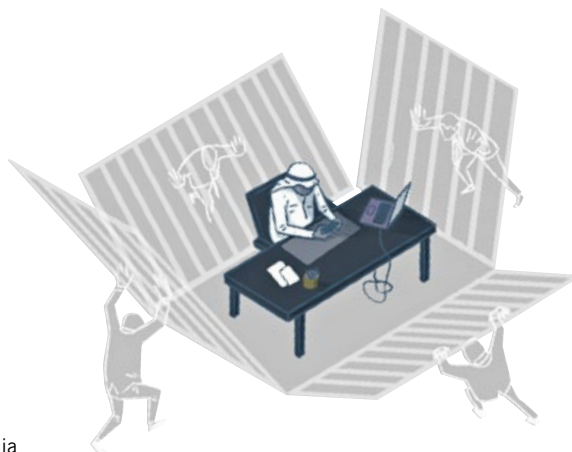
bekæmpelse af kriminalitet og terrorisme. Derimod er journalister, aktivister, jurister, politikere og andre loyale borgere også på listen over mulige mål, som NSO Group har modtaget fra potentielle kunder i lande som Aserbajdsjan, Bahrain, Mexico, Marokko, Rwanda, Saudi Arabien, Ungarn, Indien og De Forenede Arabiske Emirater.

”NSO’s overvågningsprogram Pegasus er et foretrukket våben hos repressive regeringer, som vil gøre journalister tavse, angribe aktivister og nedkæmpe modstand. Det sætter utallige menneskers liv i fare”, siger Agnès Callamard, generalsekretær i Amnesty International.

Saudisk klapjagt

Pegasus blev globalt kendt allerede i 2016, da det ramte Ahmed Mansoor, en af De Forenede Emiraters mest anerkendte menneskerettighedsforkæmpere, som i dag er fængslet på femte år for sit fredelige arbejde. Siden er det påvist, at eksempelvis aktivister i Marokko og undersøgende journalister i Mexico er blevet overvåget. Rækken af nye afsløringer, som begyndte i juli år, gør det i dag klart, at overvågningsredskabet er globalt udbredt og ofte er et integreret værktøj i regimernes klapjagt på blandt andre menneskerettighedsforkæmpere.

Saudiske Yahya Assiri leder organisationen ALQST, som arbejder for menneskerettighe-

derne i Saudi-Arabien. Han fik asyl i Storbritannien i 2017 efter at have modtaget trusler om fængsling og tortur fra den saudiske regering. I slutningen af maj 2018 blev hans mobilenheder inficeret med Pegasus, kunne Amnesty dokumentere.

”Jeg modtog en besked, hvori der stod, at jeg skulle for retten i Saudi-Arabien, og hvis jeg ønskede at vide mere, skulle jeg trykke på et link. Jeg åbnede linket på en anden enhed for at være sikker. Det åbnede et link til Justitsministeriet, så jeg følte, det var sikkert”, har Yahya Assiri fortalt Amnesty International.

Året før cyberangrebet på Yahya Assiri havde Saudi-Arabien ifølge medier indkøbt Pegasus for 55 millioner dollars, og kort tid derefter indledte Saudi-Arabiens kronprins, Mohammed bin Salman, en klapjagt på menneskerettighedsaktivister i landet.

”De arresterede alle menneskerettighedsforkæmpere i landet. Heriblandt de kvinder, som vi plejede at samarbejde med”, beretter Yahya Assiri.

En af de primære anklager mod de arresterede var, at de havde været i kontakt med Yahya Assiri, som indtil da havde været i kontakt med dusinvis af aktivister i lukkede grup-

per på de sociale medier. Nu blev den ene profil efter den anden lukket ned, fordi aktivisterne blev fængslet. Også en Amnestyresearcher blev i juni 2018 forsøgt inficeret med Pegasus fra Saudi-Arabien, mens den kendte saudiske aktivist Omar Abdulaziz’ telefon i samme måned blev inficeret, så afsenderen kunne overvåge hans kommunikation fra Montreal, Canada, hvor han boede.

Drabet på Khashoggi

Da Omar Abdulaziz blev angrebet med Pegasus var han i tæt kontakt med Jamal Khashoggi, der som journalist og klummeskribent for Washington Post var en af de mest prominente kritikere af den politiske kurs i kongedømmet. I tæt ved 400 beskeder på den krypterede beskedtjeneste WhatsApp havde Abdulaziz og Khashoggi fra maj 2017 til oktober 2018 blandt andet diskuteret, hvordan man kunne forbedre ytringsfriheden i Saudi Arabien, når man, som de begge gjorde, befandt sig uden for landet.

Den 1. oktober 2018 blev det dokumenteret, at Omar Abdulaziz’ telefon var blevet inficeret med Pegasus. Dagen efter gik Jamal Khashoggi ind på det saudiske konsulat i Istanbul for at få ordnet papirer i forbindelse med sit forestående bryllup. I dag ved omverdenen, at han her blev brutalt myrdet af et hold agenter, fløjet ind fra Saudi-Arabien.

Pegasus-projektet har føjet nye brikker til billedet af det saudiske styres ageren før og efter mordet på Jamal Khashoggi. Således kunne Amnesty og Washington Post i juli i år afsløre, at Khashoggis hustrus telefon var blevet forsøgt angrebet med Pegasus et halvt år før drabet på det saudiske konsulat. Undersøgelsen kunne ikke fastslå, om hendes telefon var blevet inficeret ved angrebet. En anden kvinde i Khashoggis liv, hans forlovede Hatice Cengiz, havde ledsaget ham helt hen til indgangen ved konsulatet, hvor han sidst blev set i live. Hendes telefon blev inficeret med Pegasus bare fire dage senere, har Amnestys undersøgelse afsløret.

”Det var det værste tidspunkt i mit liv, og alligevel udspionerede morderne mig. De er skamløse og må stilles til ansvar”, skrev Hatice Cengiz i juli på Twitter.

Det er fortsat uvist om også Khashoggis egen telefon var inficeret med Pegasus. Ifølge

PEGASUS-PROJEKTETS AFSLØRINGER

Amnesty International og række medier, herunder Forbidden Stories, Le Monde, The Guardian, Süddeutsche Zeitung og Washington Post har blandt andet afdækket;

- Mindst 180 journalister i 20 lande er de seneste fem år blevet udpeget som potentielle overvågningsmål, herunder journalister i lande som Indien, Ungarn og Aserbajdsjan, hvor uafhængige medier er under angreb.
- Kvindelige journalister, eksempelvis fra mediet Al-Jazeera, har fået stjålet private fotos fra deres telefoner, som siden er spredt online for at udskamme dem og skade deres omdømme.
- Myndighederne i Rwanda potentielt har angrebet mere end 3500 aktivister, journalister og politikere med Pegasus. Spywaren har også inficeret en telefon tilhørende Carine Kanimba, der er datter af Paul Rusesabagina, kendt fra filmen Hotel Rwanda og for nylig idømt 25 års fængsel for terrorisme efter en uretfærdig retssag.
- Mere end 300 ungarske borgere telefoner har været mulige overvågningsmål, og Pegasus har i en række tilfælde inficeret telefoner tilhørende ungarske borgere.

Washington Post gav han den til sin forlovede, da han gik ind på konsulatet, og hun gav den til de tyrkiske myndigheder, som med henvisning til efterforskningen af drabet har afvist at udlevere den.

En farlig industri

Firmaet bag, NSO Group, insisterer på, at Pegasus alene bruges af stater til at indsamle data fra mobile enheder, som tilhører specifikke mistænkte for alvorlige forbrydelser. I et langt modsvar til afsløringerne i Pegasus-projektet skriver NSO Group, at virksomheden på det kraftigste benægter "falske påstande". Virksomheden tilføjer, at "den ikke opererer de systemer, som sælges til godkendte regeringskunder, og at den ikke har adgang til data fra kunders overvågningsmål, selvom kunder er forpligtet til at give os den information i tilfælde af undersøgelser." Ifølge NSO Group gør hensyn til kontrakter og nationale sikkerhedshensyn det i øvrigt umuligt for virksomheden at be- eller afkræfte identiteten på kunder.

Amnestys vurdering er, at overvågningsangrebene mod civilsamfundet ikke blot udgør en personlig fare for de overvågede, men også destabiliserer menneskerettighederne og den digitale sikkerhed på verdensplan. Derfor arbejder Amnesty for det første for, at NSO Group omgående lukker ned for de klienter, som beviseligt har misbrugt Pegasus, og at virksomheden stilles til ansvar for igen og igen at have undladt at forhindre, at dens teknologi er blevet brugt til at krænke menneskerettighederne. For det andet for, at det israelske forsvarsministerium tilbagekalder sine eksporttilladelser til NSO Group. Og for det tredje for, at eksport af overvågningsprogrammer som Pegasus globalt set sættes på pause, indtil landene har indført national lovgivning, der pålægger virksomheder at efterprøve potentielle kunder, så det sikres, at teknik med potentielt ødelæggende konsekvenser for menneskerettighederne ikke eksporteres til kunder, der misbruger den.

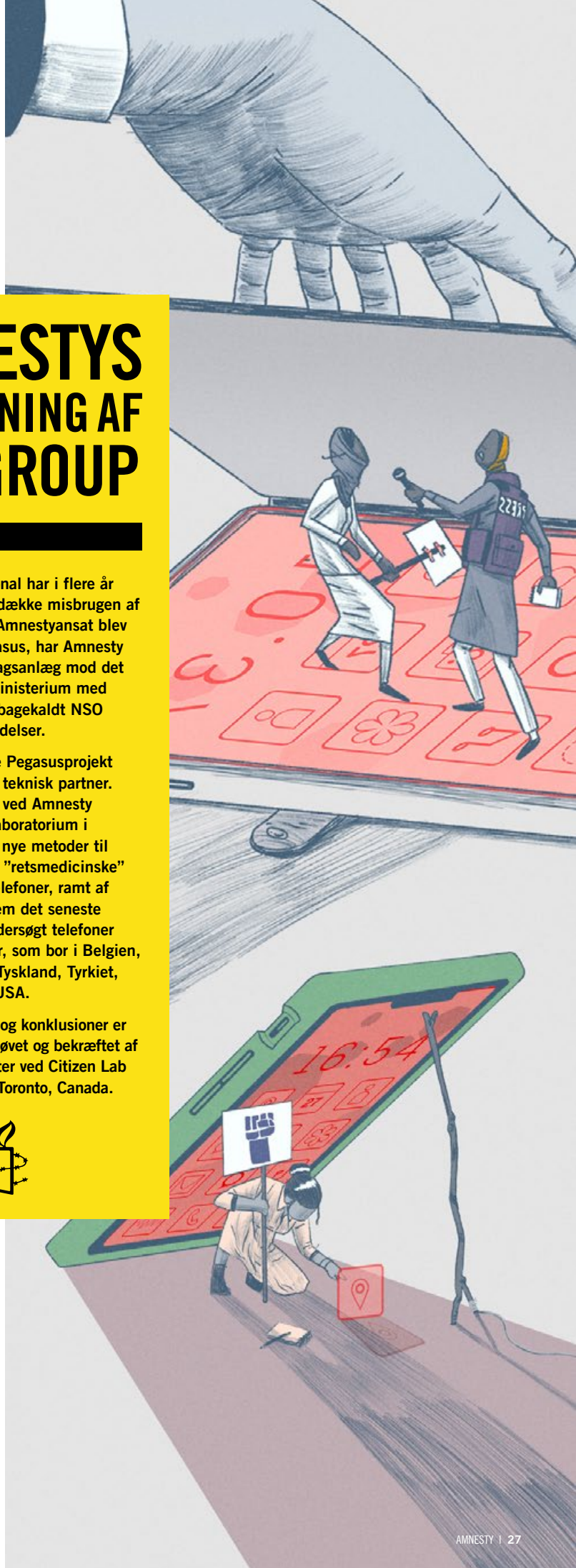
"NSO Group er blot én virksomhed. Dette er en farlig industri, som alt for længe har opereret på kanten af loven, og det kan ikke få lov til at fortsætte. Vi har brug for en større regulering af cyberovervågningsindustrien og brug for, at der placeres et ansvar i sager om menneskerettighedskrænkelser", siger Agnès Callamard. 🍌

AMNESTYS AFDÆKNING AF NSO GROUP

Amnesty International har i flere år arbejdet med at afdække misbruget af Pegasus. Efter en Amnestyansat blev angrebet med Pegasus, har Amnesty i Israel støttet et sagsanlæg mod det israelske forsvarsministerium med henblik på at få tilbagekaldt NSO Groups eksporttilladelser.

I det igangværende Pegasusprojekt har Amnesty været teknisk partner. Teknologiekspert ved Amnesty Techs Sikkerhedslaboratorium i Berlin har udviklet nye metoder til at foretage digitale "retsmedicinske" analyser af mobiltelefoner, ramt af Pegasus, og igennem det seneste år har Amnesty undersøgt telefoner tilhørende personer, som bor i Belgien, Canada, Frankrig, Tyskland, Tyrkiet, Storbritannien og USA.

Amnestys research og konklusioner er siden blevet efterprøvet og bekræftet af uafhængige eksperter ved Citizen Lab ved Universitetet i Toronto, Canada.

PALÆSTINAS YNGSTE JOURNALIST

Siden hun var syv år, har palæstinensiske Janna Jihad brugt en mobiltelefon til at dokumentere sin hverdag på den israelsk besatte Vestbred. Drabet på hendes fætter vendte frygt til handling, og trods trusler og chikane fortsætter den nu 15-årige pige sin aktivisme.

Af Nora Rahbek Kanafani

12 år og fire dage. Præcist så gammel var Janna Jihad, da hun efter et besøg i Jordan nærmede sig den israelske grænseovergang i foråret 2018. De fire dage var vigtige, vidste Janna, for israelsk militærlov gør det muligt at tilbageholde børn over 12 år, og hun havde længe været i myndighedernes søgelys.

"Jeg var meget nervøs, da jeg blev stoppet. De forhørte mig i timevis, uden at min onkel, der rejste med mig, fik lov at være til stede. De gav mig heller ikke lov til at ringe til mine forældre eller til en advokat, hvilket er ulovligt. Jeg nægtede at sige noget, og betjenten blev vred og lagde hånden på sit gevær. Først efter flere timer fik jeg lov at gå", fortæller Janna.

I dag er Janna 15 år og en af verdens yngste indehavere af et pressekort. Som indbygger i den lille landsby Nabi Saleh dokumenterer hun sin hverdag og den chikane, som landsbyens beboere møder fra israelsk militær og fra indbyggerne i den nærliggende bosættelse. Videoerne deler hun via nettet med resten af verden.

Siden hun var tre år, har landsbyens omkring 500 indbyggere afholdt ugentlige protester mod den israelske besættelsesmagt. Demonstrationerne begyndte i protest mod, at landsbyens primære vandressourcer blev inddraget og givet til den nærliggende israelske bosættelse, der var ved at blive udvidet på Nabi Salehs jord. Protesterne bliver mødt

med overdreven magt fra det israelske militærs side. Amnesty har i mange år, senest i juni, dokumenteret, hvordan palæstinensiske aktivister tilbageholdes vilkårligt, udsættes for tortur i fængslet og ikke beskyttes mod angreb fra voldelige grupperinger, der kæmper for jødisk overherredømme.

Janna har mistet flere familiemedlemmer, der er døde af deres kvæstelser. Da hun var fire år, blev hendes fætter Mustapha dræbt.

"Mustapha var virkelig et menneske, der altid var sød ved os børn, bar rundt på os, legede med os, drillede os. Så vi elskede alle sammen Mustapha," fortæller Janna via et zoomopkald fra sin tagterrasse, der har udsigt over bjergene på Vestbredden.

En mur af angst

Det var de samme bjerge, hun sammen med sine venner løb og legede i, den dag Mustapha døde. Børnene hørte nogen råbe og skyndte sig ned til hovedgaden, hvor Janna så sin fætter ligge på jorden ved siden af en tåregasbeholder, som havde ramt ham i ansigtet, affyret på klos hold af en israelsk soldat.

"Det var meget traumatisk for os børn og nok også der, jeg rent faktisk forstod, hvor slem besættelsen er", fortæller Janna, som indtil da plejede at gemme sig under et bord eller på badeværelset, når fredagens demonstrationer fandt sted.

"Men fredagen efter mordet på Mustapha, hvor de israelske soldater stod udenfor mit hus, begyndte jeg at råbe: "Hvorfor slog I Mustapha ihjel? Han var min bedste ven!". Jeg indså, at vi ikke kan forblive tavse, vi bliver nødt til at gøre noget. Jeg tror, at jeg den dag brød en mur af angst ned. Og som fireårig

SKRIV TIL JANNA

Janna Jihad er blandt årets fem udvalgte Skriv for Liv-sager i Amnesty Danmark.

Skriv for Liv er Amnestys globale kampagne, der foregår hvert år i november og december. Her skriver mennesker fra hele verden breve til personer, som udsættes for krænkelse og overgreb eller til de ansvarlige myndigheder.

Er du lærer, eller kender du en, kan du også tilmelde dig med din klasse.

I 2020 blev der sendt 4.496.875 millioner sms'er, breve, underskrifter og tweets, og hvert år skaber Skriv for Liv resultater i de udvalgte sager.

DU KAN SKRIVE EN HILSEN TIL JANNA ELLER ET PROTESTBREV TIL MYNDIGHEDERNE HER:
amnesty.dk/skriv-for-liv

har man jo ikke mange andre redskaber end at råbe og skrike af soldaterne,” siger Janna.

Som syvårig greb hun ved en af de ugentlige demonstrationer sin mors mobil og begyndte at filme, hvordan hendes familie og naboer blev beskudt med tåregaskanoner, slået og tilbageholdt. På videoerne kommenterede hun hvor mange, der var kommet til skade eller blevet fængslet. Hun indsamlede de tomme tåregaspatroner og lagde dem på rad og række hjemme i stuen, så hun kunne tage fotos af dem.

”Jeg forsøgte at finde en måde, hvorpå jeg kunne dele mine følelser og oplevelser med verden, for jeg vidste, at verden ikke vidste, hvad der foregik: Hvordan jeg vågnede op midt om natten ved at israelske soldater stod i mit værelse, smadrede mit legetøj eller rettede et våben mod mit hoved. Hvordan det er at vågne til lyden af tåregaskanoner udenfor éns vindue og hver dag at skulle gennem checkpoints på vej til skole.”

Videoerne udløste støtte fra store dele af verden, men Janna Jihad er også i stigende grad blevet udsat for chikane og trusler. Netop derfor er hun udvalgt som en af Amnestys Skriv for Liv-sager med fokus på at give den unge aktivist mulighed for frit at ytre sig.

”Den israelske hær forsøger at lukke munden på alle, der tør tale højt. Ved demonstrationerne forsøger de at smadre mit kamera, begynder at skyde mod mig eller dækker mit kamera med deres hånd for at stoppe mig fra at afsløre deres handlinger. Da jeg var 11 år,

lavede de israelske myndigheder en rapport om mig, hvori der stod, at jeg var den næste ”store trussel”, bare fordi jeg filmer fra mit hus og kan tale to sprog. Rapporten blev lækket af israelsk tv, og i indslaget sluttede de af med at spørge: ”Hvad kan vi som israelere gøre for at stoppe hende?”

Kæmper for den næste generation

Janna Jihad fortæller, at hun efter tv-udsendelsen modtog trusler fra folk, der skrev, at de vidste, hvor hun boede, kendte hendes vej til skole, og ville dræbe hende med en kugle gennem hovedet. Men opbakningen fra omverdenen giver hende håb om, at hendes videoer oplyser folk om konflikten, og at mennesker verden over støtter op om hendes kamp.

”Man kan ikke leve et normalt liv under en besættelse, men som aktivist har du i det mindste muligheden for at modsætte dig og ikke forblive tavs,” siger hun og fortæller, hvordan hun føler sig privilegeret ved at tilhøre en ny generation af aktivister, der har de sociale medier til deres rådighed.

Hun peger ud mod horisonten.

”Jeg håber at kunne tage hen til havet, som jeg kan se fra taget af mit hus, men som jeg aldrig har fået lov til at besøge på grund af besættelsen. Mit håb er at kunne leve et normalt liv, og at den næste generation ikke skal leve det samme liv, som vi gør, hvor vores barndom og rettigheder konstant bliver krænkede,” siger Janna Jihad. ☺

AKTIVISME OG ARRANGEMENTER

Mød fangen fra Guantánamo

Mohamedou Ould Slahi er globalt kendt som en af de mest torterede fanger i det amerikanske fængsel Guantánamo. Her sad han i årevis fængslet uden sigtelse, men i dag er han fri, har tilgivet sine torturbøddler, og hans historie er netop indspillet som en Hollywood-film.

Du kan den 23. november selv møde Mohamedou og høre hans historie om at overleve isolation og mishandling uden at lade sig opsluge af hadet. Det sker, når Amnesty Danmark inviterer til Academy, som fremover hver anden måned byder på inspirerende gæster. Academy foregår online, det er gratis og varer 45 minutter.

Tilmeld dig på
amnesty.dk/academy

Foto: International Committee of the Red Cross

DET KAN DU GØRE...

Vidste du...

...AT AMNESTY DANMARK samarbejder med Amnesty Ghana om at styrke studerende i Ghana i at **bekæmpe seksuel vold**. Seksuel chikane, afpresning og voldtægt er et udbredt problem på uddannelsesinstitutioner i Vestafrika; ofte er det lærere eller andre autoriteter, der står bag. Med støtte fra CISUs medborgerindsats har Amnesty udviklet menneskerettighedsundervisning, der skal bidrage til at styrke lokale aktivister og forebygge overgreb.

...AT AMNESTY DANMARK har holdt stormøde med samtlige af Fyns **11 gymnasierektorer** for at gå i dialog om, hvordan man som gymnasium forebygger seksuel vold og fremmer en respektfuld adfærd unge imellem. Med på mødet havde Amnesty to nye undervisningsmaterialer samt

anbefalinger til retningslinjer for forebyggelse og håndtering af seksuel vold på skolerne. Projektet er støttet af Rådet for Offerfonden og har mødt stor tilslutning fra ungdomsuddannelser i hele Danmark.

...AT AMNESTY DANMARK med støtte fra TrygFonden har afholdt advokatkurser i København og Århus med fokus på voldtægt, traume-reaktioner og bistandsadvokatens rolle. Målet er, at bistandsadvokater klædes bedre på til at **støtte voldtægtsofferet** gennem retssystemet – fra anmeldelse til eventuel dom – så offeret oplever øget værdighed og retssikkerhed når voldtægten anmeldes. Kurset vil fremover være blandt de kurser, som advokater kan vælge som en del af deres løbende efteruddannelsespligt.

**TÆND ET LYS I MØRKET FOR DEM,
DER HAR ALLERMEST BRUG FOR DET.**

Støt Amnesty's arbejde og køb dit lys på amnesty.dk/julelys

2 MINUTTER

Tilmeld dig aktionsnetværket Lifeline og red liv med dine underskrifter på sms eller mail. **Sms LIFELINE til 1252.** Så modtager du cirka to aktioner om måneden.

45 MINUTTER

Tænd for skærmen og deltag i Amnesty Academy. Her kan du møde inspirerende mennesker, rettighedsforkæmpere og høre dem fortælle deres personlige historier. Se mere på amnesty.dk/academy

3 TIMER

Bestil et skrivesæt fra kampagnen **Skriv for Liv** og skriv sammen med dine venner og familie breve og hilsner til uretfærdigt fængslede. Se hvordan på www.amnesty.dk/tilmelding

LIS OG BIRGITS GUIDE TIL DEN GODE SKRIVECAFE

Som en del af den globale brev-skrivningskampagne, **Skriv for Liv**, er der i november og december arrangeret skrivecafeer en række steder i Danmark. Bag en af cafeerne står de erfarne aktivister Lis Gilager og Birgit Ostfeld.

På Menneskerettighedsdagen, den 10. december, inviterer Cafe Mellemrummet i København til skrivecafe, og den er arrangeret af Lis Gilager og Birgit Ostfeld, der begge i årtier har været stærkt engageret i Amnestys arbejde imod tortur og dødsstraf.

"Når vi har en skrivecafé, sørger vi altid for, at der er én sag om tortur eller dødsstraf, så deltagerne kan skrive breve eller give deres underskrift for sagen. Arbejdet imod tortur har altid drevet mig, og når mennesker sidder i fængsel under rigtig dårlige vilkår, så kan det ikke nytte noget, at vi andre ikke kan holde ud at arbejde med det", fortæller Birgit Ostfeld.

Hun har været medlem af Amnesty, siden organisationen blev stiftet i Danmark i 1964. Sammen med sin "kollega" Lis har hun i omkring ti år arrangeret skrivecafeer. Her kan enhver, også de der ikke normalt beskæftiger sig med sager om forfølgelse, skrive breve til fængslede eller blot få en god snak om menneskerettighederne.

"Vi er drevet af vigtigheden af at få informationerne ud. Nogle ved det jo godt, men for mange er det faktisk nyt, og jo bredere vi kan få sagerne om eksempelvis uretfærdigt fængslede ud, jo bedre er det", siger Birgit Ostfeld.

Hvis andre har lyst til at arrangere en skrivecafe, er der gode praktiske råd at hente fra aktivist-duoen Lis og Birgit:

Find et sted, hvor der kommer mennesker, som har tid. Det kan være et beboerhus eller et bibliotek – og hvis det er et bibliotek, så kontakt dem gerne flere måneder i forvejen; Sørg for, at I både har sager, som interesserede kan skrive hurtigt under på, og sager, hvor der er mulighed for at skrive personlige breve eller en hilsen, for dem som har tid og lyst. Husk masser af kuglepenne og et par kander kaffe til de voksne; Tag gerne papir og tusser med til børnene og måske en af Amnestys plakater med børnetegninger til alle paragrafferne i menneskerettighedserklæringen. Sidst, men måske vigtigst af alt: Sæt jer ind i sagerne på forhånd og forbered jer på nogle gode samtaler om menneskerettighederne:

"Vi havde engang en sag om dreng, som var blevet fængslet og dødsdømt for at have stjålet tre mobiltelefoner. Han benægtede, og der var ingen beviser. Han fik så kæmpestor støtte af Amnesty International, at hans straf først blev ændret til livsvarigt fængsel, og senere blev han frigivet. Det var virkelig en sag, som vi kunne få unge mennesker i tale om", siger Birgit Ostfeld.

Birgit Ostfeld (til venstre) og Lis Gilager (til højre) under en af deres mange fælles aktiviteter imod tortur og dødsstraf.

LÅN OS DIT ØRE

Nu kan du på Apple Podcast,
Spotify og lignende tjenester lytte
til de bedste historier fra Amnesty
Danmarks medlemsblad.

amnesty.dk/lyd